

GT.0000025085

TS. LÊ MINH HÙNG
(Chủ biên)

GIÁO TRÌNH
KHOA HỌC ĐIỀU TRA
HÌNH SỰ

**(DÙNG CHO CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG LUẬT,
AN NINH, CẢNH SÁT, HỌC VIỆN TƯ PHÁP)**

NGUYỄN
C LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

PGS.TS. LÊ MINH HÙNG (Chủ biên)

Giáo trình

KHOA HỌC ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

(Dùng cho các trường Đại học, Cao đẳng Luật, An ninh, Cảnh sát,
Học viện tư pháp)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Biên soạn:

Chương I, Chương III – GS.TS. Nguyễn Thủ Thanh; PGS.TS. Lê Minh Hùng

Chương II – PGS.TS. Lê Minh Hùng; TS. Phạm Việt Trường

Chương IV, Chương VIII – GS.TS. Nguyễn Thủ Thanh; PGS.TS. Nguyễn Quý Khoát

Chương V – PGS.TS. Lê Minh Hùng; TS. Lê Ngọc An

Chương VI – PGS.TS. Nguyễn Quý Khoát; TS. Nguyễn Tiến Trường

Chương VII – PGS.TS. Nguyễn Quý Khoát; ThS. Đoàn Anh Vũ

Chương IX – PGS.TS. Lê Minh Hùng; TS. Phan Bá Toán

Chương X, Chương XV – PGS.TS. Lê Minh Hùng; TS. Lê Ngọc An

Chương XI – TS. Phạm Việt Trường; ThS. Trần Tuấn Tú

Chương XII – TS. Phạm Thành Hương; ThS. Nguyễn Thị Lan Hồng

Chương XIII – TS. Phạm Thành Hương; TS. Nguyễn Quang Trung

Chương XIV – TS. Trần Thế Quân; ThS. Chu Quang Thiện

Chương XVI – PGS.TS. Lê Minh Hùng; ThS. Lê Thái Sơn

LỜI NÓI ĐẦU

Giáo trình Khoa học Điều tra hình sự được biên soạn dành cho sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng Luật, An ninh, Cảnh sát, Học viện tư pháp với tư cách là môn chuyên ngành khoa học pháp lý ứng dụng, có tính hỗ trợ trong hệ thống khoa học pháp lý Việt Nam.

Để phù hợp với mục tiêu đào tạo, nội dung và chương trình đào tạo ở các trường Đại học, Cao đẳng giảng dạy môn Khoa học điều tra hình sự, nội dung giáo trình này không đề cập đến tất cả các vấn đề của Khoa học điều tra hình sự mà chỉ đề cập đến những vấn đề chung nhất của Khoa học điều tra hình sự. Hướng biên soạn tập trung vào phần phương pháp luận và đặc biệt vào phần tổ chức và chiến thuật điều tra hình sự.

Giáo trình được biên soạn bởi nhóm tác giả là các chuyên gia, nhà giáo có uy tín và kinh nghiệm lâu năm hiện đang công tác, giảng dạy về Khoa học điều tra hình sự của Học viện An ninh nhân dân.

Tiếp cận nội dung giáo trình này, sinh viên không chỉ được củng cố các tri thức về Khoa học điều tra hình sự mà còn được củng cố thêm các tri thức pháp lý có liên quan, hình thành bước đầu khả năng áp dụng các quy định của Luật Tố tụng hình sự và Luật Hình sự trong thực tiễn điều tra, khám phá và chứng minh tội phạm. Giáo trình cũng là tài liệu tham khảo bổ ích đối với tất cả những ai quan tâm, nghiên cứu muốn tìm hiểu kiến thức về Khoa học điều tra hình sự.

Mặc dù đã rất cố gắng trong việc biên soạn nhưng chắc chắn giáo trình không tránh khỏi những khiếm khuyết nhất định. Nhóm tác giả rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc và đồng nghiệp để giáo trình được hoàn thiện hơn trong những lần xuất bản sau.

Mọi góp ý xin gửi về Công ty Cổ phần sách Đại học - Dạy nghề 25 Hàn Thuyên - Hà Nội.

Xin trân trọng cảm ơn!

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	3
CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ KHOA HỌC ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Đối tượng, nhiệm vụ, hệ thống, phương pháp nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự	7
II – Một số nét về quá trình phát triển của Khoa học điều tra hình sự, mối quan hệ của Khoa học điều tra hình sự và các ngành khoa học pháp lý liên quan	13
CHƯƠNG 2: DẤU VẾT HÌNH SỰ	
I – Khái niệm, cách phân loại, ý nghĩa của dấu vết hình sự	17
II – Phương pháp phát hiện nghiên cứu, đánh giá và ghi nhận thu lượm bảo quản các loại dấu vết hình sự	20
III – Phương pháp lấy mẫu so sánh	35
CHƯƠNG 3: ĐIỀU TRA TẠI HIỆN TRƯỜNG	
I – Nhận thức chung về điều tra tại hiện trường	37
II – Những hoạt động cấp bách tại hiện trường	38
III – Bảo vệ hiện trường	40
IV – Khám nghiệm hiện trường	45
CHƯƠNG 4: TỔ CHỨC ĐIỀU TRA VỤ ÁN HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về tổ chức điều tra vụ án hình sự	49
II – Các hoạt động tổ chức điều tra vụ án hình sự	51
CHƯƠNG 5: BẮT NGƯỜI TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về bắt người trong điều tra hình sự	66
II – Trình tự bắt người trong điều tra hình sự	69
III – Các chiến thuật bắt cụ thể	78
IV – Bắt người trong những trường hợp cụ thể	84

CHƯƠNG 6: KHÁM XÉT TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về khám xét trong điều tra hình sự	90
II – Trình tự khám xét	93
III – Các chiến thuật khám xét cụ thể	98
CHƯƠNG 7: THU THẬP, BẢO QUẢN VÀ XỬ LÝ VẬT CHỨNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về thu thập, bảo quản và xử lý vật chứng trong điều tra hình sự	105
II – Phương pháp thu thập, bảo quản và xử lý vật chứng trong điều tra hình sự	110
CHƯƠNG 8: HỎI CUNG BỊ CAN TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về hỏi cung bị can	124
II – Trình tự hỏi cung bị can	129
III – Các chiến thuật hỏi cung cụ thể	138
CHƯƠNG 9: LẤY LỜI KHAI NGƯỜI LÀM CHỨNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về lấy lời khai người làm chứng	143
II – Trình tự lấy lời khai người làm chứng	148
III – Giải quyết một số trường hợp lấy lời khai người làm chứng cụ thể	158
CHƯƠNG 10: LẤY LỜI KHAI NGƯỜI BỊ HẠI TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về lấy lời khai người bị hại	164
II – Trình tự lấy lời khai người bị hại	169
III – Cách giải quyết một số trường hợp cụ thể	179
CHƯƠNG 11: ĐỐI CHẤT TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về đối chất	184
II – Trình tự đối chất	190
CHƯƠNG 12: NHẬN DẠNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về nhận dạng trong điều tra hình sự	199
II – Phương pháp tổ chức nhận dạng	203
III – Chiến thuật nhận dạng	213

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	3
CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ KHOA HỌC ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Đối tượng, nhiệm vụ, hệ thống, phương pháp nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự	7
II – Một số nét về quá trình phát triển của Khoa học điều tra hình sự, mối quan hệ của Khoa học điều tra hình sự và các ngành khoa học pháp lý liên quan	13
CHƯƠNG 2: DẤU VẾT HÌNH SỰ	
I – Khái niệm, cách phân loại, ý nghĩa của dấu vết hình sự	17
II – Phương pháp phát hiện nghiên cứu, đánh giá và ghi nhận thu lượm bảo quản các loại dấu vết hình sự	20
III – Phương pháp lấy mẫu so sánh	35
CHƯƠNG 3: ĐIỀU TRA TẠI HIỆN TRƯỜNG	
I – Nhận thức chung về điều tra tại hiện trường	37
II – Những hoạt động cấp bách tại hiện trường	38
III – Bảo vệ hiện trường	40
IV – Khám nghiệm hiện trường	45
CHƯƠNG 4: TỔ CHỨC ĐIỀU TRA VỤ ÁN HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về tổ chức điều tra vụ án hình sự	49
II – Các hoạt động tổ chức điều tra vụ án hình sự	51
CHƯƠNG 5: BẮT NGƯỜI TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về bắt người trong điều tra hình sự	66
II – Trình tự bắt người trong điều tra hình sự	69
III – Các chiến thuật bắt cụ thể	78
IV – Bắt người trong những trường hợp cụ thể	84

CHƯƠNG 6: KHÁM XÉT TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về khám xét trong điều tra hình sự	90
II – Trình tự khám xét	93
III – Các chiến thuật khám xét cụ thể	98

CHƯƠNG 7: THU THẬP, BẢO QUẢN VÀ XỬ LÝ VẬT CHỨNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về thu thập, bảo quản và xử lý vật chứng trong điều tra hình sự	105
II – Phương pháp thu thập, bảo quản và xử lý vật chứng trong điều tra hình sự	110

CHƯƠNG 8: HỎI CUNG BỊ CAN TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về hỏi cung bị can	124
II – Trình tự hỏi cung bị can	129
III – Các chiến thuật hỏi cung cụ thể	138

CHƯƠNG 9: LẤY LỜI KHAI NGƯỜI LÀM CHỨNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về lấy lời khai người làm chứng	143
II – Trình tự lấy lời khai người làm chứng	148
III – Giải quyết một số trường hợp lấy lời khai người làm chứng cụ thể	158

CHƯƠNG 10: LẤY LỜI KHAI NGƯỜI BỊ HẠI TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về lấy lời khai người bị hại	164
II – Trình tự lấy lời khai người bị hại	169
III – Cách giải quyết một số trường hợp cụ thể	179

CHƯƠNG 11: ĐỐI CHẤT TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về đối chất	184
II – Trình tự đối chất	190

CHƯƠNG 12: NHẬN DẠNG TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – Nhận thức chung về nhận dạng trong điều tra hình sự	199
II – Phương pháp tổ chức nhận dạng	203
III – Chiến thuật nhận dạng	213

CHƯƠNG 13: THỰC NGHIỆM ĐIỀU TRA VỤ ÁN HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về thực nghiệm điều tra	224
II – Trình tự thực nghiệm điều tra	228
III – Các chiến thuật thực nghiệm điều tra cụ thể	239
CHƯƠNG 14: TRUNG CẦU GIÁM ĐỊNH TRONG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về trung cầu giám định trong điều tra hình sự	248
II – Trình tự trung cầu giám định	255
CHƯƠNG 15: CÔNG TÁC HỒ SƠ VỤ ÁN HÌNH SỰ	
I – Nhận thức chung về công tác hồ sơ vụ án hình sự	268
II – Trình tự công tác hồ sơ vụ án hình sự	271
CHƯƠNG 16: BẢN KẾT LUẬN ĐIỀU TRA VỤ ÁN HÌNH SỰ	
I – Khái niệm, tác dụng yêu cầu của bản kết luận điều tra	276
II – Cấu tạo, nội dung và phương pháp viết bản kết luận điều tra	280
III – Những vấn đề phát sinh cần được giải quyết sau khi có bản kết luận điều tra	287

LÝ LUẬN CHUNG VỀ KHOA HỌC ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

I – ĐỐI TƯỢNG, NHIỆM VỤ, HỆ THỐNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA KHOA HỌC ĐIỀU TRA HÌNH SỰ

1. Đối tượng nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự

Bất cứ khoa học nào muốn tồn tại với tư cách là một khoa học độc lập đều phải hình thành đối tượng nghiên cứu riêng của mình. Đối tượng nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự ngày càng được phát triển, bổ xung và hoàn thiện cùng với sự phát triển hoàn thiện của Khoa học điều tra hình sự. Tuy nhiên, không phải ở mọi quốc gia trên thế giới, thậm chí ngay trong một quốc gia vào một thời điểm nhất định, các nhà khoa học đều không thống nhất với nhau về đối tượng nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự. Tính không thống nhất đó đã dẫn đến những xu hướng khác nhau trong sự phát triển của Khoa học điều tra hình sự của từng thời kỳ, từng nước và từng trường phái. Chính vì vậy, vấn đề đối tượng nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự cho đến nay vẫn luôn là đề tài tranh luận của nhiều tác giả, xong về cơ bản có thể khái quát đối tượng nghiên cứu của Khoa học điều tra hình sự bao gồm:

– Các quy luật về đặc điểm của tội phạm mang đặc tính hình sự có ý nghĩa đối với điều tra, khám phá vụ án hình sự. Đó là các quy luật về sự